

ŠKOLSKÝ HERBÁR MILADY MAZELOVEJ

Elena Smetanová¹, Matúš Račko²

¹ Tekovské múzeum v Leviciach, ul. Sv. Michala 40, 934 69 Levice.

E-mail: elena.smetanova@muzeumlevice.sk

² Konopná 6, 934 05 Levice. E-mail: matus.racko@centrum.sk

Abstract:

Smetanova E., Račko M. 2010: School herbarium by Milada Mazelová. Acta Musei Tekovensis Levice 8: 191 – 201.

The school herbarium, created by Milada Mazelová in 1970s, contains 234 specimens of vascular plants belonging to 210 taxons. Mentioned plant specimens come predominantly from Levice and its vicinity. Smaller part of preserved plants was collected in other areas of former Czechoslovakia.

Key words: collection of the vascular plants, Milada Mazelová, Levice, south Slovakia

ÚVOD

V súčasnosti je skôr výnimkou ako pravidlom vlastniť zbierku sušených rastlín – herbár. Uchovávať akékoľvek zbierky prírodovedného charakteru je náročné, ale herbáre sú obzvlášť citlivé na poškodenie. Prach, vlhkosť alebo prílišné sucho, plesne, svetlo, hmyz, všetky tieto faktory spôsobujú zničenie zbierky v krátkej dobe. Z týchto dôvodov sa väčšina súkromných herbárov stala súčasťou botanických zbierok profesionálnych inštitúcií, napríklad múzeí, kde sú uchovávané a ošetrované ako cenný dokladový materiál na zodpovedajúcej úrovni. Jeden z herbárov vytvorených v 70-tych rokoch 20. storočia vlastní druhý z autorov. V našom príspevku chceme tento nevelký herbár predstaviť predovšetkým ako zaujímavý doklad o flóre Levíc.

HISTÓRIA HERBÁRA

Herbár vytvorila počas školskej dochádzky a neskôr v období štúdia na strednej škole v Leviciach Milada Mazelová. Zberať a lisovať rastliny, ktoré ju v prírode zaujali a vytvárať z nich zbierku, bolo jej koníčkcom. Zberala kvety ale aj vetvičky stromov a kríkov od jari do jesene nielen v Leviciach, ale všade, kde sa ako dieťa dostala cez prázdniny alebo pri rôznych výletoch a návštevách. Túto záľubu iste podporovali aj rodičia, hlavne otec, ktorý jej radil a pomáhal určovať nazberané rastliny. Dôležité bolo, že všetky vylišované rastliny boli určené a označené dátumom a miestom zberu.

Cesta zbierky od autorky až k súčasnému majiteľovi sa nedá presne vystopovať. Môžeme sa len domnievať, že herbár ostal v škole ako učebná pomôcka. Učítelia s jeho pomocou pripravovali svojich žiakov na rozličné prírodovedné súťaže. V roku 2001 dostal herbár ako dar Matúš Račko.

CHARAKTERISTIKA HERBÁRA

Herbár tvorí 234 kusov botanických položiek, ktoré patria k 210 taxónom vyšších rastlín. Niektoré druhy sú nazberané viackrát, u niektorých rastlín sa autorka pomýlila pri určovaní. Vysušené a vylisované rastliny sú prievitnou bezfarebnou papierovou alebo umelohmotnou lepiacou páskou nalepené na obyčajnom, pomerne tenkom bielom papieri vystrihnutom zo školského zošita (rozmer je 210 mm × 293 mm). V pravom dolnom rohu je ceruzkou narysovaný rámček 100 mm široký a 60 mm vysoký so 4 riadkami. Krasopisne atramentovým alebo guľôčkovým perom je v prvom riadku napísaný slovenský názov rastliny, v druhom riadku vedecký („latinský“) názov bez skratky autora opisu. V treťom riadku sa na ľavej strane nachádza dátum zberu rastliny, vpravo stručný opis miesta nálezu. V štvrtom riadku je meno Milada Mazelová, alebo ostal riadok prázdny.

Názvy rastlín sú písané rukopisne so začínajúcimi veľkými písmenami. Dátum zberu je uvádzaný formou: deň a rok zberu arabskou číslicou, mesiac zberu rímskou. Opis miesta nálezu je veľmi stručný, napríklad: „v parku“, „v kvetináči“, „pri plote“, „na medzi“, „na Kalvárii“, „v Brezne na lúke“, „Sivice - v lese na stráni“. Iba položky, ktoré nepochádzajú z Levíc majú aj označenie obce.

Jednotlivé položky sú zoradené podľa čeľadí do dvojarchov bieleho papiera získaného rozobratím školského zošita formátu A4. Na dvojarchu je v strede písacím strojom uvedený názov čeľade v slovenčine a pod ním jej vedecký názov. Všetky položky sú uložené do dvoch tvrdých dosiek o rozmeroch 220 mm × 305 mm, zviazaných šnúrkou.

219 položiek herbára pochádza zo Slovenska, 15 položiek z územia súčasnej Českej republiky. Prevažná väčšina položiek zo Slovenska bola získaná priamo v Leviciach (196 ks) hlavne v západnej časti mesta. Osem kusov je z okolia Levíc: Krškany 1 položka, Uhliská a Pukanec 6 položiek, Bátovce 1 položka. Zo vzdialenejších lokalít, ktoré autorka herbára navštívila príležitostne, pochádza 15 položiek: kúpele Brusno 2 ks, Brezno 12 ks, Popradské pleso 1 ks. Štrnásť položiek z ČR získala Milada Mazelová na prázdninovom pobyte v obci Sivice, ktorá sa nachádza východne od Brna. Jedna položka má označenie miesta nálezu „v lese pod Bezdězom“.

Herbár vznikol počas rokov 1970 až 1978, pričom počet nazberaných položiek sa značne líši (1970 -2 ks, 1971 -27 ks, 1972 -99 ks, 1973 -39 ks, 1974 -9 ks, 1975 -12 ks, 1976 -34 ks, 1977 -2 ks, 1978 -2 ks). Rastliny boli zberané od februára do septembra. U ôsmich položiek chýba rok zberu, je uvedený len deň a mesiac. Celkove je herbár vo veľmi dobrom stave. Čiastočne poškodených hmyzom je asi len desať položiek.

ODBORNÉ SPRACOVANIE HERBÁRA

Prvá autorka príspevku herbár preskúmala a overila správnosť determinácie rastlín. Jednotlivé položky sme zoradili v abecednom poradí podľa súčasných platných vedeckých názov (MARHOLD & HINDÁK 1998) do troch prehľadných tabuliek.

Prvý zoznam uvádza položky z lokality Levice (tab. 1). V prvom stĺpci sú uvedené súčasne platné vedecké názvy rastlín. V druhom stĺpci uvádzame odborný názov uvedený na schede položky v presnom prepise aj s prípadnými chybami. V treťom stĺpci je uvedený dátum zberu a štvrtý stĺpec tabuľky obsahuje opis lokality tak ako je uvedený na schede.

Rovnakým spôsobom sú vytvorené ďalšie dva zoznamy položiek herbára: zoznam botanických položiek z iných častí Slovenska (tab. 2) a zoznam herbárových položiek z Českej republiky (tab. 3).

Z 234 položiek rastlín bolo chybné determinovaných 11 položiek. V niekoľkých prípadoch došlo k chybnému prepisu názvu rastliny na schedu. Milada Mazelová zberala do svojho herbára divo rastúce rastliny rovnako ako aj rastliny pestované. V jej zbierke nachádzame nielen dreviny a kríky z parkov ale aj kultúrne rastliny zo záhrady a bytu. Zo 196 položiek z Levíc je 49 rastlín pestovaných.

Tab 1. Zoznam herbárových položiek z Levíc

Table No. 1: The list of herbarium's specimens from Levice.

(Current scientific name of plant species, Plant name according to Mazelova, Date of collection, Locality Levice)

súčasný platný názov	názov uvedený Mazelovou	dátum zberu	lokality Levice
<i>Abutilon</i> sp.	Abutilon Darwinii	8.9.1974	v kvetináči
<i>Acer platanoides</i> L.	Acer platanoides	10.4.1971	pri ceste
<i>Acetosa pratensis</i> Mill.	Rumex acetosa	11.6.1972	na Kalvárii
<i>Acetosella vulgaris</i> Fourr.	Rumex acetosella	8.5.1976	na Kalvárii
<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	Aesculus hippocastanum	8.5.1972	na cintoríne
<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	Aesculus hippocastanum	13.5.1976	na ulici
<i>Ailanthus altissima</i> (Mill.) Swingle	Ailanthus glandulosa	20.6.1973	na Kalvárii
<i>Alopecurum pratensis</i> L.	Alopecurum pratensis	28.4.1972	na medzi
<i>Althaea rosea</i> (L.) Cav.	Althaea rosea	9.7.1971	na rumovisku
<i>Amaranthus retroflexus</i> L.	Amarantus retriflexus	20.7.1971	na poli
<i>Anagallis arvensis</i> L.	Anagallis arvensis s.phoenicea	28.6.1971	na poli
<i>Anethum graveolens</i> L.	Anethium graveolens	17.7.1971	v záhrade
<i>Anthriscus cerefolium</i> subsp. <i>trichosperma</i> (Schult.) Arcang.	Anthriscus cerefolium subsp.trichosperma	14.5.1973	pri plote záhrady
<i>Anthriscus sylvestris</i> (L.) Hoffm.	Anthriscus silvestris	12.5.1973	pri plote
<i>Apium graveolens</i> L.	Apium graveolens	2.6.1974	v záhrade
<i>Aristolochia clematitis</i> L.	Aristolochia clematitis	12.5.1970	na Kalvárii

súčasný platný názov	názov uvedený Mazelovou	dátum zberu	lokality Levice
<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) P. Beauv. ex J. Presl et C. Presl	<i>Arrhenatherum elatius</i>	15.6.	na medzi
<i>Asperula cynanchica</i> L.	<i>Gypsophyla paniculata</i>	25.6.1972	na medzi
<i>Atriplex prostrata</i> DC.	<i>Atriplex hastata</i>	6.8.1972	na rumovisku
<i>Avena fatua</i> L.	<i>Avena fatua</i>	25.7.1972	na poli
<i>Bassia scoparia</i> (L.) A. J. Scott	<i>Kochia scoparia</i>	6.8.1973	na rumovisku na Kalvárii
<i>Berberis vulgaris</i> L.	<i>Berberis vulgaris</i>	30.4.1972	na Kalvárii
<i>Berberis vulgaris</i> L.	<i>Berberis vulgaris</i>	14.5.1976	Kalvária - sever. svah
<i>Betula pendula</i> Roth	<i>Betula pendula</i>	14.3.1973, 14.4.1973	na cintoríne
<i>Bothriochloa ischaemum</i> (L.) Keng	<i>Bothriochloa ischaemum</i>	1.9.1972	na Kalvárii
<i>Bromus hordeaceus</i> L.	<i>Bromus molis</i>	5.6.1972	na medzi
<i>Bromus inermis</i> Leys.	<i>Bromus inermis</i>	11.6.1972	na medzi
<i>Bromus sterilis</i> L.	<i>Bromus sterilis</i>	19.5.1972	na medzi
<i>Bromus tectorum</i> L.	<i>Bromus tectorum</i>	7.5.1972	pri múre
<i>Bryonia alba</i> L.	<i>Bryonia alba</i>	7.7.1971	plot pri cintoríne
<i>Butomus umbellatus</i> L.	<i>Butomus umbellatus</i>	7.7.1975	potok Podlužianka
<i>Buxus sempervirens</i> L.	<i>Buxus sempervirens</i>	2.4.1971	na cintoríne
<i>Calamagrostis canescens</i> (Weber) Roth	<i>Calamagrostis canescens</i>	1.9.1972	na lúke
<i>Calamagrostis epigejos</i> (L.) Roth	<i>Calamagrostis varia</i>	4.6.1972	na Kalvárii
<i>Calystegia sepium</i> (L.) R. Br.	<i>Calistegia sepium</i>	4.6.1971	v parku
<i>Campanula glomerata</i> L.	<i>Campanula glomerata</i>	30.7.1972	na Kalvárii
<i>Campanula glomerata</i> L.	<i>Campanula macrostachya</i>	18.8.1976	Kalvária - severný svah
<i>Capsicum annuum</i> L.	<i>Capsicum annuum</i>	2.8.1972	v záhrade
<i>Castanea sativa</i> Mill.	<i>Castanea sativa</i>	3.6.1977	na Nixbróde
<i>Catalpa bignonioides</i> Walt.	<i>Catalpa bignonioides</i>	8.6.1973	v parku
<i>Celtis occidentalis</i> L.	<i>Celtis occidentalis</i>	4.5.1973	na Kalvárii
<i>Celtis occidentalis</i> L.	<i>Celtis occidentalis</i>	16.5.1976	Kalvária - park
<i>Centaurium erythraea</i> Rafn	<i>Centaurium umbellatum</i>	20.9.1975	na Kalvárii
<i>Cerastium brachypetalum</i> Desp. ex Pers.	<i>Cerastium brachypetalum</i>	11.6.1972	na Kalvárii
<i>Cerastium holosteoides</i> Fr.	<i>Cerastium vulgatum</i>	7.5.1972	na medzi
<i>Cerastium semidecandrum</i> L.	<i>Cerastium semidecandrum</i>	18.5.1972	na medzi
<i>Cercis siliquastrum</i> L.	<i>Cercis siliquastrum</i>	7.5.1972	na Kalvárii
<i>Citrullus lanatus</i> (Thunb.) Matsum. et Nakai	<i>Citrullus vulgaris</i>	2.8.1972	v záhrade
<i>Conium maculatum</i> L.	<i>Conium maculatum</i>	28.6.1972	pri cintoríne
<i>Convolvulus arvensis</i> L.	<i>Convolvulus arvensis</i>	10.6.	na poli
<i>Cornus mas</i> L.	<i>Cornus mas</i>	12.3.1975	na Kalvárii
<i>Corylus avellana</i> L.	<i>Corylus avellana</i>	22.2.1973	v záhrade
<i>Cotinus coggygria</i> Scop.	<i>Cotinus coggygria</i>	4.6.1972	na Kalvárii
<i>Cucumis melo</i> L.	<i>Cucumis melo</i>	2.8.1972	v záhrade
<i>Cucumis sativus</i> L.	<i>Cucumis sativus</i>	10.7.1972	na poli

súčasný platný názov	názov uvedený Mazelovou	dátum zberu	lokalita Levice
<i>Cucurbita pepo</i> L.	<i>Cucurbita pepo</i>	18.8.1972	v záhrade
<i>Cuscuta europaea</i> L.	<i>Cuscuta europaea</i>	6.8.1972	na medzi
<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers.	<i>Eynodon dactylon</i>	23.8.1972	na dvore
<i>Dactylis glomerata</i> L.	<i>Dactylis glomerata</i>	10.6.	na medzi
<i>Dactylis glomerata</i> L.	<i>Dactylis glomerata</i>	18.6.1972	na medzi
<i>Datura stramonium</i> L.	<i>Datura stramonium</i>	9.7.1971	na rumovisku
<i>Daucus carota</i> L. subsp. <i>carota</i>	<i>Daucus carota</i>	7.7.1971	na medzi
<i>Dianthus carthusianorum</i> L.	<i>Dianthus Pontederacae</i>	4.6.1975	Šíklóš (Vápnik)
<i>Digitaria pectiniformis</i> (Henrard) Tzvelev	<i>Digitaria ciliaris</i>	19.7.1971	na medzi
<i>Dipsacus fullonum</i> L.	<i>Dipsacus silvester</i>	5.8.1976	pri plote na cintoríne
<i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott	<i>Dryopteris filix-mas</i>	31.10.1973	v lese
<i>Echinochloa crus-galli</i> (L.) P. Beauv.	<i>Echinochloa crus-galli</i>	7.7.1971	na poli
<i>Elaeagnus angustifolia</i> L.	<i>Elaeagnus angustifolia</i>	18.6.1972	na cintoríne
<i>Elytrigia intermedia</i> (Host) Nevski	<i>Agropyrum intermedium</i>	21.7.1973	na Kalvárii
<i>Elytrigia repens</i> (L.) Desv.	<i>Agropyrum repens</i>	6.6.	na medzi
<i>Erodium cicutarium</i> (L.) L'Hér.	<i>Erodium cicutarium</i>	17.5.1971	na poli
<i>Eryngium campestre</i> L.	<i>Eryngium campestre</i>	26.7.1972	na medzi
<i>Euonymus europaeus</i> L.	<i>Euonymus europaea</i>	5.5.1972	na Kalvárii
<i>Euonymus europaeus</i> L.	<i>Euonymus europaea</i>	15.5.1976	cesta na Kalváriu
<i>Falcaria vulgaris</i> Bernh.	<i>Falcaria vulgaris</i>	26.7.1972	na medzi
<i>Fallopia aubertii</i> (L. Henry) Holub	<i>Fagopyrum baldschuanicum</i>	25.7.1973	v malom parku
<i>Fallopia convolvulus</i> (L.) A. Löve	<i>Fagopyrum convolvulus</i>	16.5.1971	na poli
<i>Festuca ovina</i> L.	<i>Festuca ovina</i>	7.5.1972	na Kalvárii
<i>Forsythia suspensa</i> Vahl	<i>Forsythia suspensa</i>	26.3.1971	v záhrade
<i>Fraxinus excelsior</i> L.	<i>Fraxinus excelsior</i>	20.6.1973	na Kalvárii
<i>Geranium molle</i> L.	<i>Geranium molle</i>	21.6.1974	na Kalvárii
<i>Geranium molle</i> L.	<i>Geranium molle</i>	19.5.1976	medza pri ceste na Kalv.
<i>Geranium pyrenaicum</i> Burm. f.	<i>Geranium pyrenaicum</i>	4.6.1976	za nemocnicou
<i>Gleditschia triacanthos</i> L.	<i>Gleditschia triacanthos</i>	24.5.1973	v parku
<i>Gypsophila muralis</i> L.	<i>Gypsophyla muralis</i>	1.9.1972	na lúke
<i>Hedera helix</i> L.	<i>Hedera helix</i>	15.9.1973	na cintoríne
<i>Heracleum sphondylium</i> L.	<i>Heracleum sphondylium</i>	17.7.1975	na Kalvárii
<i>Hibiscus syriacus</i> L.	<i>Hibiscus syriacus</i>	27.7.1972	v parku
<i>Holosteum umbellatum</i> L.	<i>Holosteum umbellatum</i>	4.4.1975	na Kalvárii
<i>Hordeum distichon</i> L.	<i>Hordeum distichum</i> subsp. <i>eudistichum</i>	22.6.1971	na poli
<i>Hordeum murinum</i> L.	<i>Hordeum murinum</i>	6.7.1971	na rumovisku
<i>Humulus lupulus</i> L.	<i>Humulus lupulus</i>	6.8.1972	na medzi
<i>Hypericum perforatum</i> L.	<i>Hypericum perforatum</i>	22.6.1972	na medzi
<i>Chaerophyllum temulum</i> L.	<i>Chaerophyllum temulum</i>	17.7.1975	na Kalvárii
<i>Chenopodium polyspermum</i> L.	<i>Chenopodium polyspermum</i>	1.9.1972	na Kalvárii
<i>Chenopodium strictum</i> Roth	<i>Chenopodium strictum</i>	1.9.1972	na Kalvárii
<i>Chenopodium urbicum</i> L.	<i>Chenopodium urbicum</i>	6.8.1972	na cintoríne

súčasný platný názov	názov uvedený Mazelovou	dátum zberu	lokality Levice
<i>Impatiens glandulifera</i> Royle	<i>Impatiens</i> Roylei	2.8.1972	v záhrade
<i>Impatiens parviflora</i> DC.	<i>Impatiens parviflora</i>	16.6.	na rumovisku
<i>Iris germanica</i> L.	<i>Iris germanica</i>	27.4.1972	v záhrade
<i>Juglans regia</i> L.	<i>Juglans regia</i>	12.5.1973	v záhrade
<i>Knautia arvensis</i> (L.) Coult.	<i>Knautia arvensis</i>	11.6.1972	na medzi
<i>Ligustrum vulgare</i> L.	<i>Ligustrum vulgare</i>	5.6.1972	na Kalvárii
<i>Linum catharticum</i> L.	<i>Linum catharticum</i>	11.6.1972	na Kalvárii
<i>Linum usitatissimum</i> L.	<i>Linum usitatissimum</i>	11.6.1974	na poli
<i>Lolium perenne</i> L.	<i>Lolium perenne</i>	4.7.1971	na medzi
<i>Lonicera tatarica</i> L.	<i>Lonicera tatarica</i>	25.4.1972	v parku
<i>Lonicera xylosteum</i> L.	<i>Lonicera xylosteum</i>	4.5.1973	na Kalvárii
<i>Luzula campestris</i> (L.) DC	<i>Luzula campestris</i> subsp. vulgaris	15.4.1977	Kalvária - sev.svah
<i>Lycium barbarum</i> L.	<i>Lycium halimifolium</i>	10.7.1972	na medzi
<i>Lycium barbarum</i> L.	<i>Lycium halimifolium</i>	12.5.1976	plot pri cintoríne
<i>Lycopersicon esculentum</i> Mill.	<i>Solanum lysopersicum</i>	2.8.1972	v záhrade
<i>Lysimachia nummularia</i> L.	<i>Lysimachia nummularia</i>	21.6.1976	na cintoríne
<i>Mahonia aquifolium</i> (Pursh) Nutt.	<i>Mahonia aquifolium</i>	14.4.1972	na cintoríne
<i>Malva neglecta</i> Wallr.	<i>Malva neglecta</i>	18.5.1972	na dvore
<i>Malva sylvestris</i> L.	<i>Malva sylvestris</i>	9.10.1973	na Kalvárii
<i>Melica transilvanica</i> Schur	<i>Melica ciliata</i>	10.7.1973	na Kalvárii
<i>Morus nigra</i> L.	<i>Morus nigra</i>	20.5.1972	na Kalvárii
<i>Morus nigra</i> L.	<i>Morus nigra</i>	15.5.1976	cesta na Kalvárii
<i>Myosoton aquaticum</i> (L.) Moench	<i>Malachium aquaticum</i>	19.6.1976	na medzi
<i>Negundo aceroides</i> Moench	<i>Acer negundo</i>	2.4.1972	na Kalvárii
<i>Oenothera biennis</i> L.	<i>Oenothera biennis</i>	19.10.1978	Pri novej hradskej za cintorínom
<i>Parthenocissus quinquefolia</i> (L.) Planch.	<i>Parthenocissus quinquefolia</i>	21.6.1976	Plot pri židov. cint.
<i>Pastinaca sativa</i> L.	<i>Pastinaca sativa</i> subsp. eusativa	4.7.1971	na medzi
<i>Persicaria maculosa</i> Gray	<i>Polygonum persicaria</i>	13.8.1972	na poli
<i>Persicaria minor</i> (Huds.) Opiz	<i>Polygonum minus</i>	13.8.1972	na Kalvárii
<i>Petrorhagia prolifera</i> (L.) P. W. Ball et Heywood	<i>Tunica prolifera</i> subsp. euprolifera	1.9.1972	na Kalvárii
<i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) A. W. Hill	<i>Petroselinum hortense</i>	2.7.1973	v záhrade
<i>Pharbitis purpurea</i> (L.) Voigt	<i>Pharbitis purpurea</i>	28.9.1975	na rumovisku pod Kalváriou
<i>Philadelphus coronarius</i> L.	<i>Chiladelphus coronarius</i>	4.6.1971	v parku
<i>Pimpinella saxifraga</i> L.	<i>Pimpinella saxifraga</i>	27.5.1972	na medzi
<i>Pimpinella saxifraga</i> L.	<i>Pimpinella saxifraga</i>	27.8.1972	na Kalvárii
<i>Pinus sylvestris</i> L.	<i>Pinus sylvestris</i>	12.5.1975	Kalvária
<i>Pinus sylvestris</i> L.	<i>Pinus sylvestris</i>	15.5.1976	Kalvária
<i>Platanus occidentalis</i> L.	<i>Platanus occidentalis</i>	19.6.1972	v parku
<i>Platycladus orientalis</i> (L.) Franco	<i>Thuja orientalis</i>	18.6.1973	na cintoríne

súčasný platný názov	názov uvedený Mazelovou	dátum zberu	lokalita Levice
<i>Poa bulbosa</i> L.	<i>Poa bulbosa</i>	28.4.1972	na Kalvárii
<i>Poa pratensis</i> L.	<i>Poa pratensis</i>	18.5.1972	na medzi
<i>Polycnemum arvense</i> L.	<i>Polycnemum arvense</i>	1.9.1972	na lúke
<i>Polygala amara</i> L.	<i>Polygala major</i>	5.5.1972	na cintoríne
<i>Polygonum aviculare</i> L.	<i>Polygonum aviculare</i>	13.8.1972	na poľnej ceste
<i>Populus alba</i> L.	<i>Populus alba</i>	27.3.1974	na cintoríne
<i>Portulaca oleracea</i> L.	<i>Portulaca oleracea</i> subsp. <i>silvestris</i>	1.9.1972	na Kalvárii
<i>Primula veris</i> L.	<i>Primula veris</i> subsp. <i>columnae</i>	14.4.1972	na cintoríne
<i>Puccinellia distans</i> (Jasq.) Parl.	<i>Puccinellia distans</i>	1.9.1972	na Kalvárii
<i>Quercus petraea</i> (Matt.) Liebl.	<i>Quercus petraea</i>	25.7.1973	v parku
<i>Reseda lutea</i> L.	<i>Reseda lutea</i>	20.6.	na medzi
<i>Ribes aureum</i> Pursh	<i>Ribes aureum</i>	15.4.1974	na Káke
<i>Rumex hydrolapathum</i> Huds.	<i>Rumex hydrotapalkum</i>	5.6.1972	v priekope
<i>Salix alba</i> L.	<i>Salix alba</i>	23.3.1971	pri rybníkochoch
<i>Sambucus ebulus</i> L.	<i>Sambucus ebulus</i>	27.6.1972	pri cintoríne
<i>Sambucus nigra</i> L.	<i>Sambucus nigra</i>	27.5.1972	na Kalvárii
<i>Scabiosa ochroleuca</i> L.	<i>Scabiosa ochroleuca</i>	11.6.1972	na Kalvárii
<i>Sclerochloa dura</i> (L.) P. Beauv.	<i>Sclerochloa dura</i>	21.5.1970	priniesli študenti
<i>Secale cereale</i> L.	<i>Secale cereale</i>	20.5.1973	na poli
<i>Sedum acre</i> L.	<i>Sedum acre</i> subsp.euacre	18.6.1972	na medzi
<i>Sedum rupestre</i> L.	<i>Sedum rupestre</i>	23.6.1975	na cintoríne
<i>Seseli osseum</i> Crantz emens. Simonk.	<i>Seseli osseum</i>	19.7.1973	na Kalvárii
<i>Setaria pumila</i> (Poir) Roem.et Schult.	<i>Setaria glauca</i>	7.7.1971	v priekope
<i>Setaria pumila</i> (Poir) Roem.et Schult.	<i>Setaria glauca</i>	5.8.1973	na Kalvárii
<i>Setaria viridis</i> (L.) P. Beauv.	<i>Setaria viridis</i>	7.7.1971	na poli
<i>Silene latifolia</i> subsp. <i>alba</i> (Mill.) Greuter et Burdet	<i>Melandrium album</i>	16.6.	na medzi
<i>Silene vulgaris</i> (Moench) Garcke	<i>Silene cucubalus</i>	1.9.1972	na poli
<i>Solanum nigrum</i> L.	<i>Solanum nigrum</i>	8.7.1971	na poli
<i>Solanum tuberosum</i> L.	<i>Solanum tuberosum</i>	25.6.1972	na poli
<i>Spinacia oleracea</i> L.	<i>Spinacia oleracea</i>	5.6.1972	v záhrade
<i>Stellaria graminea</i> L.	<i>Stellaria graminea</i>	11.6.1972	na Kalvárii
<i>Stellaria graminea</i> L.	<i>Stellaria palustris</i>	26.5.1974	na medzi
<i>Stellaria holostea</i> L.	<i>Stellaria holostea</i>	18.4.1972	na lúke
<i>Stellaria media</i> (L.) Vill.	<i>Stellaria media</i>	7.5.1972	na poli
<i>Stipa capillata</i> L.	<i>Stipa capillata</i>	27.8.1972	na Kalvárii
<i>Swida sanguinea</i> (L.) Opiz	<i>Cornus sanguinea</i>	2.6.1972	na Kalvárii
<i>Symphoricarpos albus</i> (L.) S.F.Blake	<i>Symphoricarpos albus</i>	20.7.1971	park na Kalvárii
<i>Syringa vulgaris</i> L.	<i>Syringa vulgaris</i>	24.4.1972	na Kalvárii
<i>Syringa vulgaris</i> L.	<i>Syringa vulgaris</i>	10.5.1976	park na Kalvárii
<i>Tamarix gallica</i> L.	<i>Tamarix gallica</i>	8.6.1978	záhradka Levice
<i>Tilia cordata</i> Mill.	<i>Tilia cordata</i>	21.6.1972	na cintoríne
<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	<i>Tilia platyphyllos</i>	11.6.1972	na Kalvárii

súčasný platný názov	názov uvedený Mazelovou	dátum zberu	lokalita Levice
<i>Tithymalus cyparissias</i> (L.) Scop.	Euphorbia cyparissias	17.5.1971	na Kalvárii
<i>Tithymalus helioscopia</i> (L.) Scop.	Euphorbia helioscopia	21.6.	na poli
<i>Tithymalus peplus</i> (L.) P. Gaertn.	Euphorbia peplus	14.9.1972	v záhrade
<i>Tithymalus salicifolius</i> (Host) Klotzsch et Garcke	Euphorbia virgata	27.5.1972	na lúke
<i>Tithymalus tommasinianus</i> (Bertol.) Soják	Euphorbia esula	18.5.1972	na medzi
<i>Torilis japonica</i> (Houtt.) DC.	Torilis japonica	17.7.1975	na Kalvárii
<i>Torilis japonica</i> (Houtt.) DC.	Torilis japonica	27.6.1972	na medzi
<i>Tradescancia</i> sp.	Tradescancia bengalensis	14.7.1972	na cintoríne
<i>Triticum aestivum</i> L.	Triticum vulgare	27.5.1972	na poli
<i>Tropaeolum majus</i> L.	Tropaeolum majus	26.7.1972	v záhrade
<i>Ulmus minor</i> Mill.	Ulmus carpinifolia	4.5.1973	na Kalvárii
<i>Verbena officinalis</i> L.	Verbena officinalis	27.7.1972	na Kalvárii
<i>Viburnum lantana</i> L.	Viburnum lantana	23.4.1972	na Kalvárii
<i>Viburnum opulus</i> L.	Viburnum opulus f.roseum	5.5.1972	na cintoríne
<i>Vinca minor</i> L.	Vinca herbacea	25.4.1971	na cintoríne
<i>Vitis vinifera</i> L.	Vitis vinifera	23.6.1972	na vinici
<i>Xanthoxalis stricta</i> (L.) Small	Oxalis stricta	14.9.1972	na cintoríne
<i>Zea mays</i> L.	Zea mays	2.8.1972	na poli

Tab. 2. Zoznam herbárových položiek z iných častí Slovenska
 Table No. 2: The list of herbarium's specimens from other locations in Slovakia.
 (Current scientific name of plant species, Plant name according to Mazelova,
 Date of collection, Locality)

súčasný platný názov	názov uvedený Mazelovou	dátum zberu	lokality
<i>Calystegia sepium</i> (L.) R. Br.	<i>Calystegia sepium</i>	15.8.1976	Pukanec-Uhliská - - pri potoku
<i>Campanula patula</i> L.	<i>Campanula patula</i>	23.8.1972	v Brezne na lúke
<i>Campanula patula</i> L.	<i>Campanula patula</i>	16.7.1976	Brusno - kúpele
<i>Campanula persicifolia</i> L.	<i>Campanula persicifolia</i>	14.7.1976	Brezno - medza
<i>Campanula rapunculoides</i> L.	<i>Adenophora liliifolia</i>	15.8.1976	medza Uhliská - - Pukanec
<i>Campanula rapunculoides</i> L.	<i>Campanula rapunculoides</i>	14.7.1976	Brezno - medza
<i>Campanula trachelium</i> L.	<i>Campanula trachelium</i>	23.8.1972	v Brezne na lúke
<i>Campanula trachelium</i> L.	<i>Campanula trachelium</i>	14.7.1976	Brezno - medza
<i>Circaea lutetiana</i> L.	<i>Circaea lutetiana</i>	28.8.1976	Uhliská - Veterník
<i>Dianthus carthusianorum</i> L.	<i>Dianthus carthusianorum</i>	14.7.1976	Brezno - stráň pod Skalkou
<i>Epilobium hirsutum</i> L.	<i>Epilobium hirsutum</i>	15.8.1976	Uhliská-Pukanec - - pri potoku
<i>Geranium phaeum</i> L.	<i>Geranium phaeum</i>	10.5.1975	Krškany
<i>Geranium sylvaticum</i> L.	<i>Geranium sylvaticum</i>	16.7.1976	Brusno - kúpele
<i>Chamerion angustifolium</i> (L.) Holub	<i>Chamaenerium angustifolium</i>	14.7.1976	Brezno - medza
<i>Impatiens noli-tangere</i> L.	<i>Impatiens noli - tangere</i>	23.8.1972	v Brezne v lese
<i>Knautia drymeia</i> Heuff.	<i>Knautia drymeia</i>	14.7.1976	Brezno - medza
<i>Lysimachia vulgaris</i> L.	<i>Lysimachia vulgaris</i>	15.8.1976	Uhliská - pri potoku
<i>Lythrum salicaria</i> L.	<i>Lythrum salicaria</i>	15.8.1976	medza pri ceste - - Uhliská
<i>Phleum pratense</i> L.	<i>Phleum pratense</i>	14.7.1976	Brezno - medza
<i>Pinus cembra</i> L.	<i>Pinus cembra</i>	22.2.1976	Popradské Pleso
<i>Silene vulgaris</i> (Moench) Garcke	<i>Silene cucubalus</i>	30.5.1976	Pri ceste do Bátoviec
<i>Tithymalus cyparissias</i> (L.) Scop.	<i>Euphorbia</i>	14.7.1976	Brezno - medza
<i>Vaccinium vitis-idaea</i> L.	<i>Vaccinium vitis - idaea</i>	24.8.1973	Brezno - na Čertovici

Tab. 3. Zoznam herbárových položiek z Českej republiky
 Table No. 3: The list of herbarium's specimens from Czech Republic.
 (Current scientific name of plant species, Plant name according to Mazelova, Date of collection, Locality)

súčasný platný názov	názov uvedený Mazelovou	dátum zberu	lokality
<i>Aethusa cynapium</i> L.	Aethusa cynapium	18.8.1973	Sivice - v záhrade
<i>Asarum europaeum</i> L.	Asarum europaeum	17.8.1973	Sivice - v lese
<i>Bupleurum falcatum</i> L.	Bupleurum falcatum	17.8.1973	Sivice - nad St.horami
<i>Calluna vulgaris</i> (L.) Hull	Calluna vulgaris	21.7.1973	v lese pod Bezdžzom
<i>Campanula rotundifolia</i> L.	Campanula rotundifolia	17.8.1973	Sivice - v lese
<i>Campanula rotundifolia</i> L.	Campanula rotundifolia	17.8.1973	Sivice - v lese
<i>Carpinus betulus</i> L.	Carpinus betulus	18.8.1973	Sivice - v lese
<i>Dianthus carthusianorum</i> L.	Dianthus carthusianorum subsp.vulgaris	17.8.1973	Sivice - v lese na stráni
<i>Geranium pratense</i> L.	Geranium pratense	16.8.1974	Záhrada v Siviciach
<i>Helianthemum grandiflorum</i> subsp. <i>obscurum</i> (Pers.ex Wahlenb.) Holub	Helianthemum nummularium subsp. ovatum	16.8.1973	Stráň v Siviciach
<i>Hylotelephium maximum</i> (L) Holub	Sedum telephium subsp. maximum	17.8.1973	Sivice - nad St.horami
<i>Libanotis pyrenaica</i> (L.) Bourg.	Libanotis montana subsp. bipinnata	16.8.1973	Sivice - v lese nad St.horami
<i>Scabiosa canescens</i> Waldst. et Kit.	Scabiosa canescens	17.8.1973	Sivice - nad St.horami
<i>Silene otites</i> (L.) Wibel	Silene otites	16.8.1974	Stráň v Siviciach
<i>Vaccinium myrtillus</i> L.	Vaccinium myrtillus	17.8.1973	Sivice - v lese

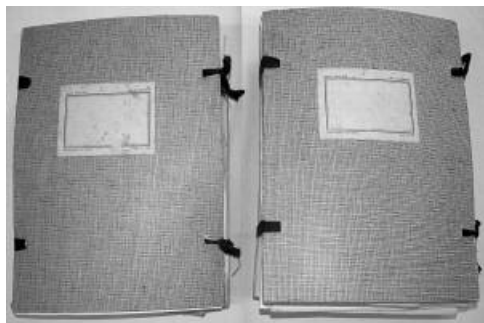
ZÁVER

Milada Mazelová vytvorila svoj herbár ako zbierku rastlín zberaných pre potešenie. Nebol výsledkom systematického výskumu flóry okolia. Ako školáčka urobila mnohé chyby – niektoré rastliny nesprávne determinovala, vyberala malé jedince, ktoré sa zmestili na formát A4, pomýlila sa pri zápise vedeckého názvu na schédy. Bolo len zhodou náhod, že sa tento herbár zachoval a nebol zničený ako väčšina školských herbárov. V súčasnosti je cenným dokladom o flóre Levíc druhej polovice 20. storočia.

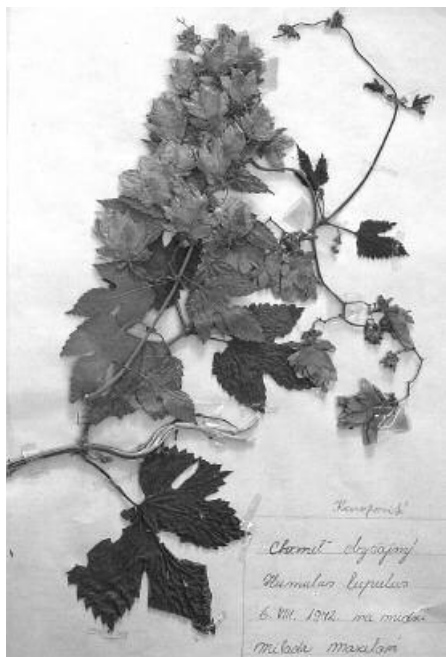
LITERATÚRA

MARHOLD K. & HINDÁK F. (eds.) 1998: Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska. Bratislava, Veda, 687 pp. ISBN 80-224-0526-4.

Recenzent: RNDr. Vladimír Smetana

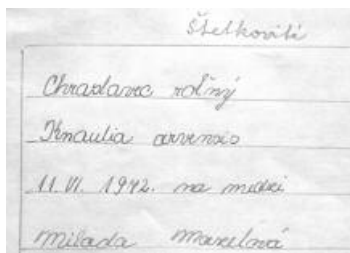
Obr. 1. Herbár Milady Mazelovej
Fig. 1. The herbarium
of Milada Mazel.

Obr. 2. Herbár je usporiadaný podľa čeladi.
Fig. 2. The herbarium is arranged
according to families.

Obr. 3. Herbárová položka.
Fig. 3. A herbarium's specimen.

Obr. 4. Detail schedy
Fig. 4. A detail of plant's
description in herbarium.